Euroopa Parlament
2024-2029

VASTUVÕETUD TEKSTID

P10_TA(2026)0133

ELi 2024. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmine – Euroopa Ombudsman

1. Euroopa Parlamendi 29. aprilli 2026. aasta otsus Euroopa Liidu 2024. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta, VIII jagu – Euroopa Ombudsman (2025/2153(DEC))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse Euroopa Liidu 2024. aasta üldeelarvet[1],

– võttes arvesse Euroopa Liidu 2024. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet[2] (COM(2025)0359 – C10-0153/2025),

– võttes arvesse Euroopa Ombudsmani (edaspidi„ombudsman“) iga-aastast tegevusaruannet 2024. aasta kohta ja tema aruannet eelarve- ja finantsjuhtimise kohta 2024. eelarveaastal,

– võttes arvesse kontrollikoja aastaaruannet eelarveaasta 2024 eelarve täitmise kohta koos institutsioonide vastustega[3],

– võttes arvesse vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklile 287 tehtud kontrollikoja kinnitavat avaldust[4] 2024. aasta raamatupidamiskontode usaldatavuse ja nende aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta,

– võttes arvesse ELi toimimise lepingu artikli 314 lõiget 10 ning artikleid 317, 318 ja 319,

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta

---

1 ELT L, 2024/207, 22.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/budget/2024/207/oj.
2 ELT C, C/2025/4944, 13.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4944/oj.
3 ELT C, C/2025/5409, 8.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5409/oj.
4 ELT C, C/2025/5407, 13.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5407/oj.

määrust (EL, Euratom) 2018/1046 (mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012)[5], eriti selle artikleid 59, 118, 260, 261 ja 262,

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. septembri 2024. aasta määrust (EL, Euratom) 2024/2509 (mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid)[6], eriti selle artikleid 59, 118, 266, 267 ja 268,

– võttes arvesse kodukorra artiklit 102 ja V lisa,

– võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit (A10-0054/2026),

1. annab heakskiidu ombudsmani tegevusele ombudsmani 2024. aasta eelarve täitmisel;

2. esitab oma tähelepanekud alltoodud resolutsioonis;

3. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev otsus ja resolutsioon, mis on selle lahutamatu osa, ombudsmanile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule, komisjonile, kontrollikojale, Euroopa Liidu Kohtule, Euroopa Andmekaitseinspektorile ja Euroopa välisteenistusele ning korraldada nende avaldamine *Euroopa Liidu Teatajas* (L-seerias).

---

5 ELT L 193, 30.7.2018, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj.

6 ELT L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

2. Euroopa Parlamendi 29. aprilli 2026. aasta resolutsioon tähelepanekutega, mis on Euroopa Liidu 2024. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitleva otsuse lahutamatu osa, VIII jagu – Euroopa Ombudsman (2025/2153(DEC))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse oma otsust Euroopa Liidu 2024. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta, VIII jagu – Euroopa Ombudsman,

– võttes arvesse kodukorra artiklit 102 ja V lisa,

– võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit (A10-0054/2026),

A. arvestades, et eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutav institutsioon soovib eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse raames rõhutada, et liidu institutsioonide demokraatlikku legitiimsust tuleb veelgi tugevdada ning selleks tuleb suurendada läbipaistvust ja parandada aruandekohustuse täitmist ning rakendada tulemuspõhise eelarvestamise põhimõtet, tagades usaldusväärse, tõhusa ja tulemustele suunatud finantsjuhtimise ning personalijuhtimise hea tava;

B. arvestades, et Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 228 on sätestatud, et Euroopa Parlamendi valitud Euroopa Ombudsman (edaspidi „ombudsman“) on volitatud igalt liidu kodanikult või igalt füüsiliselt või juriidiliselt isikult, kes elab või kelle registrijärgne asukoht on mõnes liikmesriigis, vastu võtma kaebusi halduslikku omavoli juhtude kohta liidu institutsioonide, organite või asutuste tegevuses, välja arvatud Euroopa Liidu Kohus, kui see tegutseb õigusemõistjana, ning niisuguseid kaebusi uurima ja nende kohta aru andma;

C. arvestades, et Euroopa Parlamendi 24. juuni 2021. aasta määruses (EL, Euratom) 2021/1163[1] on kehtestatud ombudsmani ülesannete täitmist reguleeriv kord ja üldtingimused (Euroopa Ombudsmani põhikiri);

D. arvestades, et pärast seda, kui Euroopa Parlament uue ombudsmani 17. detsembril 2024 ametisse valis, vannutati ta 27. veebruaril 2025 ametisse, millega tagati ombudsmani volituste järjepidevus ja tulemuslik täitmine läbipaistvuse, hea halduse ja kodanike õiguste edendamisel liidu institutsioonides;

E. arvestades, et institutsioonilise sõltumatuse kõrgeimate standardite säilitamine ja mis tahes tajutava soosikluse vältimine kõrgematel

---

[1] ELT L 253, 16.7.2021, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1163/oj.

ametikohtadel on oluline, et kaitsta üldsuse usaldust ombudsmani rolli vastu liidu hea halduse järelevalvajana;

F. arvestades, et pärast määruse (EL, Euratom) 2021/1163 vastuvõtmist võttis ombudsman 21. juunil 2023 vastu selle muudetud rakendussätted[2];

1. märgib, et ombudsmani eelarve kuulub mitmeaastase finantsraamistiku rubriiki 7 „Euroopa avalik haldus“, mille maht oli 2024. aastal kokku 13,3 miljardit eurot, st 6,9 % liidu eelarvest tehtavatest kulutustest; märgib, et ombudsmani eelarve moodustas 0,10 % mitmeaastase finantsraamistiku rubriigi 7 assigneeringutest;

2. märgib, et Euroopa Kontrollikoda (edaspidi „kontrollikoda“) uuris oma aastaaruandes eelarveaasta 2024 kohta valimit, mis koosnes 70st rubriiki „Euroopa avalik haldus“ kuuluvast tehingust, nagu ka 2023. aastal; märgib, et seejärel väidab kontrollikoda, et halduskulud hõlmavad personalikulusid, sealhulgas pensionikulusid, mis moodustasid 2024. aastal ligikaudu 69 % halduskulude kogusummast, ning hoonete, seadmete, energeetika, side- ja infotehnoloogiaga seotud kulusid, ning et tema mitme aasta töö näitab, et üldiselt on need kulutused madala riskiga;

3. märgib, et 70 tehingust 16 (s.o 23 %) sisaldas vigu, kuid kolme kontrollikoja poolt kvantifitseeritud vea põhjal jääb hinnanguline veamäär allapoole olulisuse piirmäära; märgib, et kontrollikoja aruandes ei märgitud ühtegi konkreetset ombudsmaniga seotud probleemi;

Eelarvehaldus ja finantsjuhtimine

4. märgib, et ombudsmani eelarve ulatus 2024. aastal 13 843 160 euroni, mis tähendab 630 713 euro (st +4,77 %) suurust kasvu võrreldes 2023. aastaga; võtab teadmiseks, tuginedes ombudsmani vastustele, mille ta esitas eelarvekontrollikomisjoni esitatud küsimustikus (edaspidi „küsimustik“) 2024. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta, et see kasv tuleneb peamiselt palkade kohandamisest;

5. märgib, et 2024. aastal tehtud eelarveseire tulemusel oli eelarve täitmise määr 97,55 %, mis on 2023. aastaga võrreldes 2,16 % kõrgem; märgib, et see määr hõlmab 2024. aastast 2025. aastasse üle kantud assigneeringuid; märgib, et jooksval aastal oli maksete assigneeringute täitmise määr 97,08 % ehk 2023. aasta määrast 0,50 % madalam; märgib, et ülekantud assigneeringud (C8 assigneeringud) suurenesid 29,60 %, st 304 550 eurolt 2023. aastal 394 667 eurole 2024. aastal; märgib, et eelmisest aastast automaatselt üle kantud assigneeringute täitmise määr on

---

[2] ELT C, C/2023/161, 10.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/161/oj.

paranenud ja oli 2024. aastal 76,59 % (2023. aastal 73,27 %); märgib siiski, et see määr jäi 2022. aastaga võrreldes (92,59 %) madalaks, ning kordab oma üleskutset ombudsmanile suurendada jõupingutusi selle määra edasiseks parandamiseks;

6. märgib, et 2024. aasta jooksul tegi ombudsman finantsmääruse artikli 29 alusel eelarves neli ümberpaigutamist, mis moodustasid kokku 280 500 eurot ehk 2,02 % kõnealuse eelarveaasta assigneeringutest (2023. aastal 1,8 %); märgib, et neid ümberpaigutusi oli vaja eri eelarveridade tugevdamiseks, näiteks koristamise, hoolduse ja energiatarbimise (+41 %), lähetuskulude (+38,60 %) ja informaatika (+24,80 %) valdkonnas; märgib, et 2024. aastal vähendas ombudsman märkimisväärselt kirjaliku tõlke kulusid pärast tehisintellekti edukat integreerimist ombudsmani veebisaidi tõlkeprotsessidesse; märgib, et saadud kokkuhoidu kasutati muude valdkondade tugevdamiseks eelarvevahendite ümberpaigutamise kaudu;

7. võtab ombudsmani 2024. aasta tegevusaruande põhjal rahuloluga teadmiseks, et 2024. aastal tehti kõik maksed ettenähtud 30-päevase tähtaja jooksul; märgib lisaks, et arvete tasumiseks kulus keskmiselt 13,20 päeva ehk vähem aega kui 2023. aastal (13,50 päeva); märgib seoses ombudsmani üleminekuga uuele finants- ja raamatupidamissüsteemile (SUMMA), et ombudsmanilt nõutakse sellele süsteemile juurdepääsu õiguste eest 200 000 eurot, mis on sama summa, mida nõutakse teistelt, palju suurematelt liidu institutsioonidelt, organitelt või asutustelt; märgib, et see summa on kaks korda suurem kui ombudsmani eelarve seda liiki teenuste jaoks; kutsub komisjoni üles leidma lahendust, mis võimaldaks ombudsmanile juurdepääsu SUMMA-le hinnaga, mis on proportsionaalne ombudsmani tegevusega; nõuab läbipaistva, objektiivse ja proportsionaalse kulumudeli loomist juurdepääsuks ühistele finantssüsteemidele, võttes arvesse asjaomase institutsiooni, organi või asutuse suurust, eelarvet ja kasutajate arvu, et vältida väiksemate üksuste ebaproportsionaalset koormamist ja tagada finantsjuhtimise kohustuste täitmine, vähendamata nende põhivolitustele eraldatud vahendeid;

8. märgib, et Venemaa ebaseaduslik agressioonisõda Ukraina vastu avaldas ombudsmanile 2024. aastal jätkuvalt eelarvesurvet; märgib, et kõige rohkem mõjutas ombudsmani energiakulude suurenemine; märgib sellega seoses, et selleks, et tegeleda eelmainitud suurenemise mõjuga ombudsmani eelarvele, tuli ümber arvutada ühekordne summa, mille ombudsman oli tasunud Euroopa Parlamendile üürikulude eest; märgib, et selle tulemusena suurenesid ombudsmani tegelikud energiakulud 2024. aastal 75 %, kasvades 168 900 eurolt 2023. aastal 295 400 eurole 2024. aastal; võtab küsimustiku põhjal teadmiseks ombudsmani seisukoha, et inflatsioonisurve kumulatiivne mõju ja töötasudega mitteseotud kulude kasvu piiramine maksimaalselt 2 %ga võrreldes eelmise

aastaga mõjutab ombudsmani eelarve pikaajalist jätkusuutlikkust; rõhutab, et kui sellise survega piisavalt ei tegeleta, võib see kahjustada ombudsmani tegevuse kulutõhusust, prognoositavust ja kestlikkust; tunnistab, et kõik liidu institutsioonid, organid ja asutused peavad parandama oma eelarve haldamist, võttes teenuseosutajatega lepingute sõlmimisel muu hulgas arvesse hinnavolatiilsust, eriti energiasektoris; rõhutab, et eelarvedistsipliin tuleb ühitada realistlike kuluhinnangutega, et säästa maksumaksjate raha, säilitades samal ajal tegevuse järjepidevuse;

9. märgib, et töötajate lähetuste eelarve oli 2024. aastal 120 000 eurot (sama mis 2023. aastal); märgib siiski, et 2024. aastal suurendati lähetusteks ette nähtud eelarveartiklit +38,60 % sisemiste ümberpaigutuste teel; võtab teadmiseks ombudsmani selgituse, et suurendamine oli vajalik inflatsiooni ja majutuskulude suurenemise, ombudsmani vajalike lähetuste arvu suurenemise ning eelarveprognooside tõttu, mis põhinesid varasemate aastate prognoosidel, mille jooksul reisimine oli COVID-19 pandeemia tõttu piiratud; märgib, et ombudsmani lähetuste esialgne eelarve jäi 2024. aastal varasemate aastatega (2022 ja 2023) võrreldes samaks, st 35 000 eurot; märgib, et pärast selle eelarve suurendamist sisemiste ümberpaigutuste kaudu olid ombudsmani lähetustega seotud tegelikud kulud 2024. aastal kokku 41 326 eurot[3]; nõuab realistlikumaid esialgseid eelarveprognoose reiside kohta, et minimeerida sõltuvust suurtest aasta keskel tehtavatest ümberpaigutustest ja tagada stabiilne finantsplaneerimine;

Sisehaldus ja -kontroll ning tulemuslikkus

10. märgib, et ombudsman on sidunud oma strateegia „2024. aasta poole“ kõrgetasemeliste eesmärkide üheksa peamise tulemusnäitajaga, mis koosnevad 17 komponendist, nagu on sätestatud ombudsmani 2024. aasta juhtimiskavas; märgib, et 13 neist peamiste tulemusnäitajate komponentidest 2024. aastal saavutati või ületati;

11. märgib, et 2024. aastal menetles ombudsman 2 264 uut kaebust (2023. aastal 2 392), algatas 411 uurimist (2023. aastal 392), sealhulgas 49 avaliku tähtsusega uurimist (2023. aastal 56), lõpetas 421 uurimist (2023. aastal 372) ja tegeles suure arvu üldsuse juurdepääsuga seotud kaebustega, mille arv suurenes 167 kaebuselt 2023. aastal rekordilise 212 kaebuseni 2024. aastal (160 kaebuse suhtes algatati uurimine ja 193 menetlemine lõpetati);

12. tunnustab ombudsmani selle eest, et ta on lühendanud toimikute menetlemiseks menetluse eri tasanditel kuluvat aega, näiteks

---

3 https://www.ombudsman.europa.eu/en/doc/declarations-and-transparency/et/196382 ja https://www.ombudsman.europa.eu/en/doc/declarations-and-transparency/et/198831.

keskmist kaebuse menetlemise aega (39 päevalt 2023. aastal 36 päevale 2024. aastal) ja pädevusse kuuluva kaebuse menetlemise aega (91 päevalt 2023. aastal 86 päevale 2024. aastal); märgib siiski, et üldsuse dokumentidele juurdepääsu valdkonna juhtumite lõpetamiseks kuluv keskmine aeg on märkimisväärselt pikenenud – 42 päevalt 2023. aastal 85 tööpäevale 2024. aastal; märgib, et ombudsman ületas oma algatatud ja lõpuleviidud menetluste määra eesmärgi (100 %) (st lõpetatud juhtumid võrreldes aasta jooksul registreeritud uute juhtumitega); peab siiski kahetsusväärseks, et keskmine uurimiste menetlemise aeg (168 päeva) jäi 2024. aastal endiselt pikaks (võrreldes 165 päevaga 2023. aastal), mis ületab tunduvalt eesmärgiks seatud 150 päeva; soovitab ombudsmanil juhtumite menetlemise kestusega seotud peamisi tulemusnäitajaid veelgi täpsemaks muuta, võttes paremini arvesse juhtumite erinevat keerukust, et tagada realistlikum, sisukam ja tõhususele suunatud tulemuslikkuse hindamine; tunnistab, et keerukad juhtumid, eelkõige need, mis hõlmavad mitut institutsiooni, organit või asutust, võivad nõuda pikemat menetlusaega; rõhutab siiski, et ülemäärased viivitused dokumentidele juurdepääsu juhtumite käsitlemisel õõnestavad kodanike õigusi ja üldsuse usaldust liidu haldusasutuste vastu üldiselt; nõuab kava nende viivitustega tegelemiseks ja soovitab suunata osa tehisintellekti tõlkimisega saavutatud kokkuhoiust ümber uurimisrühmade tugevdamiseks, eelkõige üldsuse juurdepääsu juhtumite puhul; võtab rahuloluga teadmiseks Euroopa Parlamendile esitatud ombudsmani aruande põhjal 2023. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise otsuse järelmeetmete kohta, et üks vastvalitud ombudsmani peamisi strateegilisi eesmärke on tugevdada koostööd ja dialoogi liidu institutsioonide, organite ja asutustega, et lõppkokkuvõttes vähendada uurimiste menetlemiseks vajalikku aega;

13. märgib seoses järeldustega, et 2024. aastal tegi ombudsman lahenduse ettepaneku 14 juhtumi kohta ja andis soovituse kolme juhtumi kohta, mis käsitlesid üldsuse juurdepääsu dokumentidele; võtab teadmiseks olukorra paranemise seoses liidu institutsioonide, organite ja asutuste positiivsete vastustega ombudsmani ettepanekutele parandada oma haldust, kusjuures üldine heakskiidumäär oli 2024. aastal 82 % (võrreldes 81 %ga 2023. aastal), sealjuures hõlmab see määr 2023. aastal lõpetatud juhtumeid; kutsub ombudsmani üles töötama välja sihipärase tegevuskava, mille eesmärk on teha kindlaks kõige levinumad põhjused ülejäänud vastuvõtmata ettepanekute puhul, ja nendega tegeleda, ning palub ombudsmanil jätkata tööd selle nimel, et saavutada oma järelduste, soovituste ja ettepanekute järgimise kõrge tase;

14. tunnustab asjaolu, et ombudsman jätkas 2024. aastal jõupingutusi, et suurendada kodanike teadlikkust ja arusaamist tema pädevusest; märgib sellega seoses rahuloluga, et ombudsmani pädevusse kuuluvate kaebuste osakaal suurenes 33 %-lt 2022. aastal ja 37 %-lt

2023. aastal 39 %-le 2024. aastal; võtab järelmeetmete aruande põhjal lisaks teadmiseks, et üks ombudsmani uusi strateegilisi eesmärke on käivitada sihipärane teabevahetustegevus tagamaks, et kodanikud, kes ombudsmani vajavad, oleksid teadlikud oma õigustest ja tema teenuste kasutamisest; märgib sellega seoses, et selle tulemusena on oodata kaebuste arvu suurenemist, mis toob kaasa vajaduse töömeetodid läbi vaadata ja neid kohandada ning tõhustada digitaalsete vahendite, eelkõige tehisintellekti kasutamist, et kaebuste käsitlemise protsessi veelgi lihtsustada; kutsub ombudsmani üles hindama kaebuste arvu eeldatava suurenemise võimalikku mõju eelarvele ja inimressurssidele ning teavitama eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavat institutsiooni selles küsimuses tehtud edusammudest;

15. tunnustab ombudsmani 2024. aastal tehtud jõupingutusi ja tema head mõju eetika, läbipaistvuse ja vastutuse valdkonnas, eelkõige seoses uurimistega, milles käsitletakse liidu eri institutsioone, organeid ja asutusi; märgib, et enamik neist uurimistest (65 %) puudutas 2025. aastal Euroopa Komisjoni;

16. märgib ära eelkõige ombudsmani uurimised, mis käsitlevad: i) seda, kuidas nõukogu ja komisjon käsitlevad üldsuse juurdepääsu taotlusi seadusandlusega seotud dokumentidele (eelkõige erandeid, mille puhul juurdepääsu ei anta), arvestades, et ombudsman jõudis järeldusele, et mõlemad institutsioonid kohaldasid paljudel juhtudel dokumentidele juurdepääsu käsitlevates liidu õigusaktides sätestatud erandeid liiga ulatuslikult, kasutades põhjendusi, mida Euroopa Liidu Kohus on juba tagasi lükanud, ii) komisjoni keeldumist anda tarbijatele juurdepääs dokumentidele, mis puudutavad toidualast teavet käsitlevate liidu õigusnormide läbivaatamist, ning juurdepääs sidusrühmade ja liikmesriikide panusele seoses liidu looduse taastamise määrusega, ning iii) komisjoni suutmatust tuvastada dokumente, mis hõlmavad teabevahetust liikmesriikidega või sisemist teabevahetust seoses ELi-Tuneesia vastastikuse mõistmise memorandumit käsitlevate kõrgetasemeliste kohtumiste ettevalmistamisega;

17. väljendab heameelt ombudsmani 2024. aastal eetika valdkonnas tehtud uurimiste üle; märgib eelkõige ühte pöördukse efekti juhtumit, mis puudutab kahte Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ameti endist töötajat, ühte uurimist, mis põhineb põllumajandusvolinikuga seotud väidetavat huvide konflikti käsitleval rikkumiskaebusel, ning uurimist selle kohta, kuidas komisjon tagab, et ekspertidel, kes abistavad teda Euroopa Kaitsefondist rahastatavate ettepanekute hindamisel, puudub huvide konflikt;

18. võtab järelmeetmete aruande põhjal teadmiseks, et ombudsman jätkas taaste- ja vastupidavusrahastuga seotud läbipaistvust ja vastutust käsitlevate küsimuste seiramist üldsuse dokumentidele juurdepääsu valdkonna kaebuste käsitlemise raames, peamiselt

seoses läbirääkimistega riiklike taaste- ja vastupidavuskavade üle; märgib murega, et nende küsimuste hulgas olid märkimisväärsed viivitused komisjoni vastuste puhul teabele juurdepääsu taotlustele vastamisel ning antud juurdepääsu tase, mis tõenäoliselt vähendavad kodanike usaldust liidu haldusasutuste vastu; tunnustab asjaolu, et komisjon laiendas Madalmaade taaste- ja vastupidavuskavaga seotud juhtumi puhul juurdepääsu 172 dokumendile pärast seda, kui ombudsman oli lahenduse kohta teinud oma ettepaneku; mõistab siiski teravalt hukka asjaolu, et komisjonil kulus 21 kuud, et vastata kaebuse esitaja (ajakirjaniku) kordustaotlusele 2024. aasta juulis, kui dokumentidele antud juurdepääs ei olnud enam kavandatud eesmärgil kasulik; nõustub, et märkimisväärse avaliku huviga seotud küsimustes, nagu taaste- ja vastupidavusrahastu, ei tohiks dokumentidele juurdepääsu andmisel esineda märkimisväärseid viivitusi, ning on seisukohal, et sellised viivitused tähendavad läbipaistvusest keeldumist ja nõrgendavad demokraatlikku kontrolli; kordab ombudsmani seisukohta, et komisjon peaks määruse (EÜ) nr 1049/2001[4] kohaste üldsuse juurdepääsu keelavate erandite kohaldamisel hoolikalt kaaluma ülekaalukate üldiste huvide olemasolu; kutsub ombudsmani üles teavitama Euroopa Parlamendi asjaomaseid komisjone viivitamata, kui komisjoni viivitus taaste- ja vastupidavusrahastuga seotud dokumentide puhul on liiga pikk, et võimaldada õigeaegset poliitilist kontrolli; kutsub lisaks ombudsmani üles seadma jätkuvalt prioriteediks süsteemse töö põhjendamatute viivitustega dokumentidele juurdepääsu menetlustes, sealhulgas tehes kindlaks korduvad halduslikud kitsaskohad ja head tavad institutsioonides, organites või asutustes; toetab ombudsmani ülekaaluka avaliku huvi kontrollimise järjepideva kohaldamise edendamisel, eelkõige suure mõjuga toimikute puhul, nii et juurdepääs antaks õigeaegselt ning et see oleks avaliku kontrolli seisukohast mõttekas;

19. tuletab meelde, et ombudsmani sõnul peaksid dokumentidele, eelkõige seadusandlusega seotud dokumentidele juurdepääsu piirangud olema erandlikud ja rakenduma vaid hädavajaduse korral; tuletab samuti meelde, et otsused, millega keelatakse üldsuse juurdepääs dokumentidele, peavad põhinema selgelt ja rangelt määratletud õiguslikel eranditel, mida täiendavad põhjendatud ja üksikasjalikud selgitused, et kodanikel oleks võimalik keeldumisest aru saada ning kasutada tulemuslikult nende käsutuses olevaid õiguskaitsevahendeid; on arvamusel, et ennetavam lähenemisviis aitaks tagada tegeliku läbipaistvuse ning vältida kulukaid ja koormavaid kohtuvaidlusi kodanike ja institutsioonide vahel[5];

---

4 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (EÜT L 145, 31.5.2001, lk 43, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2001/1049/oj).

5 ELT C, C/2024/4014, 17.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4014/oj.

julgustab ombudsmani veelgi edendama proaktiivseid avaldamistavasid, eelkõige seadusandlike ja poliitikat kujundavate dokumentide puhul, et suurendada sisseprojekteeritud läbipaistvust ning vähendada halduskoormust ja kohtuvaidluste riski, mis on seotud korduvate dokumentidele juurdepääsu taotlustega;

20. tuletab meelde, et siseaudiitor vaatas läbi ombudsmani riskijuhtimisraamistiku, mille rakendamiseks lepiti 2024. aasta lõpuks kokku üheksast punktist koosnev tegevuskava; võtab küsimustiku ja järelmeetmete aruande põhjal teadmiseks, et kõik meetmed on rakendatud, sealhulgas on vastu võetud uus riskihindamise metoodika; palub ombudsmanil teavitada eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavat institutsiooni siseaudiitori tegevuskava rakendamise läbivaatamise tulemustest; palub ombudsmanil ühtlasi hoida eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavat institutsiooni kursis siseauditi aruannetes 20/04 (IT-turbe kohta), 21/03 (andmekaitseraamistiku kohta) ja 22/03 (eetikaraamistiku kohta) esitatud soovituste järelmeetmetega;

Personal, võrdsus ja töötajate heaolu

21. märgib, et ombudsmani töötajate koguarv vähenes 82-lt 2023. aastal 78-le 2024. aastal (-4,90 %); märgib lisaks, et 2024. aastal töötas ombudsmani juures 46 ametnikku (võrredes 40ga 2023. aastal) ja üheksa lepingulist töötajat (sama palju kui 2023. aastal); märgib, et ombudsmani põhitegevusega (kaebused ja uurimised) tegelevate töötajate osakaal vähenes pisut, 42,68 %-lt 2023. aastal 42,30 %-le 2024. aastal; märgib lisaks, et ametikohtade täitmise määr tõusis 95 %-lt 2023. aastal 97 %-le 2024. aastal ning personali voolavus suurenes 5,20 %-lt 2023. aastal 6,40 %-le 2024. aastal; tuletab meelde tähtajatute lepingute sõlmimise tähtsust, et säilitada oskused, järjepidevus ja produktiivne töökeskkond; rõhutab, et töötajate arvu vähenemine peamistes tegevusvaldkondades ja märkimisväärne tuginemine ajutistele lepingutele võib vähendada institutsioonilist mälu ja ombudsmani tõhusust;

22. tuletab meelde, et ombudsmani peasekretäri ametikoht on olnud täitmata üle kahe aasta, alates 1. septembrist 2022; märgib, et pärast mitut Euroopa Parlamendi üleskutset selle vaba ametikoha täitmiseks algatas ombudsman institutsioonidevahelise menetluse oma uue peasekretäri värbamiseks, avaldades 30. juunil 2025 osalemiskutse (nr OMB/2/2025), mille tulemusel esitati 14 nõuetele vastavat taotlust; märgib lisaks, et valikumenetlus viidi lõpule 2025. aastal ja ametisse valiti uus peasekretär, kes asub oma ametikohale 1. jaanuaril 2026; märgib, et konkreetsel juhul koosnes valikukomisjon kolmest isikust – ombudsmanist endast ja kahest sõltumatust välisliikmest, kes olid kaasatud kandideerimisavalduste tingimustele vastavuse hindamisse ja vestlustesse; märgib, et ombudsman on seisukohal, et nende kahe liikme ametisse

nimetamine ja kõrgemate töötajate kaasamine olid kogu protsessis olulised kaitsemeetmed, millega tagati valikumenetluse usaldusväärsus ja seaduslikkus; on veendunud, et vaatamata tema 30-aastasele kogemusele liidu ametnikuna ja kümneaastasele juhtimiskogemusele, võib asjaolu, et valitud peasekretär oli varem praeguse ombudsmani kabineti juhataja, tekitada kahtlusi huvide konfliktist, isegi kui kogu protsess viidi läbi täielikus kooskõlas kohaldatava raamistikuga; kutsub ombudsmani üles tulevasi menetlusi silmas pidades jätkama arutelu selle üle, kuidas tugevdada kaitsemeetmeid valikumenetlustes ja ametisse nimetamise otsustes, nii et ei tekiks tajutavat huvide konflikti või soosiklust ning oleks kindlustatud täielikud õigluse ja läbipaistvuse tagatised;

23. märgib, et pärast ombudsmani kuulamist Euroopa Parlamendi eelarvekontrollikomisjoni 6. novembri 2025. aasta koosolekul esitasid Euroopa Parlamendi eelarvekontrollikomisjoni liikmed 18. novembril 2025 uue peasekretäri valimise kohta rea kirjalikke järelküsimusi (OMB/2/2025), millele ombudsman vastas 21. novembril 2025; ei nõustu sellega seoses ombudsmani seisukohaga, et saab kohaldada Meroni kohtuasja kohtupraktikat (C-9/56 ja C-10/56), sest selles ei käsitletud volituste delegeerimist personaliküsimustes (nt töötaja valimine), vaid kaalutlusõiguse delegeerimist välistele/eraõiguslikele asutustele; rõhutab lisaks, et Euroopa Parlament ei nõua, et ombudsman peaks delegeerima oma õigused ja kohustused ametisse nimetava ametiisikuna, kuid seab samal ajal kahtluse alla tema osalemise valikukomisjonis, kuna liidu õiguse kohaselt ei pea ametisse nimetav ametiisik olema haldusnõukogu liige; rõhutab, et lõpliku otsuse vastuvõtmisega, mis on ametisse nimetava ametiisiku ülesanne, kinnitab viimane ka seda, et kogu valikumenetlus on olnud seaduslik, sealhulgas kandidaadi vastavus kõigile vastuvõetavus- ja kõlblikkuskriteeriumidele; märgib siiski, et see roll ei pruugi tunduda väga selgepiiriline, kui ametisse nimetav ametiisik on valikumenetluse teatavates etappides juhtinud ka valikukomisjoni, nagu see oli praeguse menetluse puhul; mõistab siiski, et ombudsmani kui ametikandjat võib olla vaja kaasata teatavate valikumenetluste viimastesse etappidesse; võtab teadmiseks ombudsmani selgituse, et konfidentsiaalsusega seotud õiguslikud piirangud, mille eesmärk on kaitsta valikumenetluse sõltumatust ja usaldusväärsust, piiravad seda, mil määral võib rahastamiskõlblikkuse kontrolliga seotud dokumente jagada eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutava institutsiooniga; tuletab siiski meelde Euroopa Parlamendi õigust saada eelarve täitmisele heakskiidu andmiseks vajalikku teavet ja rõhutab, et sellise teabe esitamine ei tähenda tingimata selle avalikustamist, ning rõhutab, et Euroopa Parlament on kehtestanud piisavad kaitsemeetmed tundliku materjali turvaliseks käsitlemiseks; nõuab eeltoodut arvesse võttes tungivalt, et ombudsman kaaluks veel kord Euroopa Parlamendi taotlust ning esitaks eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile seoses ombudsmani peasekretäri valimise menetlusega (OMB/2/2025) kõik

dokumendid, mis käsitlevad osalemistingimuste täitmise kontrolli, taotluste hindamist, väljavalitud kandidaatide tegelikke vestlusi valikukomisjoniga ja kahepoolset vestlust ombudsmaniga; julgustab ombudsmani kaaluma asutusesisese järelanalüüsi läbiviimist põhjalikult kontrollitud ametisse nimetamise menetluste kohta, et teha kindlaks saadud kogemused ja võimalikud parandused tulevastes protsessides, ning teavitama eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavat institutsiooni selle tulemustest;

24. rõhutab, et ombudsmani ülesanne on edendada head haldust, sealhulgas tagades, et kõigi liidu institutsioonide, organite ja asutuste eetikaraamistik on kindel ning sellega suudetakse tagada läbipaistvus ja vastutus; on kindlalt veendunud, et ombudsman peab vastama kõrgeimatele sõltumatuse, erapooletuse ja usaldusväärsuse standarditele ning et tuleb vältida tajutavat soosiklust või huvide konflikti, kuna see võib kahjustada ombudsmani usaldusväärsust, missiooni ja liidu kodanike usaldust; tuletab meelde, et kuna liit on usaldanud ombudsmanile eetikastandardite ja hea halduse edendamise, eeldatakse, et ombudsman kohaldab oma juhtimise ja kõrgemate ametnike ametisse nimetamise suhtes eriti rangeid standardeid, seades võrdlusaluse teistele institutsioonidele, organitele ja asutustele;

25. märgib, et kuigi ombudsman on väike liidu institutsioon, organ või asutus, olid 2024. aastal selle töötajate seas esindatud 19 riigi kodanikud, nii nagu ka 2023. aastal; täheldab siiski mõne liikmesriigi kodanike üleesindatust (ühte neist kuulub üle 30 % ombudsmani töötajatest); rõhutab, et arvestades ombudsmani büroo suhtelist väiksust, võib ühe liikmesriigi nii suur esindatus mõjutada institutsioonidevahelist arusaama büroo mitmekesisusest; kutsub ombudsmani üles võtma sihipäraseid värbamis- ja teavitusmeetmeid, mis on suunatud konkreetselt alaesindatud liikmesriikidele, tagamaks, et büroo koosseis kajastaks jätkuvalt liidu mitmekesisust;

26. märgib, et soolise tasakaalu seisukohast annab ombudsman tööd rohkematele naistele kui meestele kõigis töötajate kategooriates, eelkõige juhtkonna tasandil, kus kõigil ametikohtadel töötavad naised; märgib, et üldiselt oli töötajate seas esindatud 68 % naisi ja 32 % mehi, võrreldes 67 % naiste ja 33 % meestega 2023. aastal; kutsub ombudsmani üles püüdlema oma töötajate tasakaalustatuma soolise esindatuse poole; nõuab tungivalt, et ombudsman töötaks välja strateegia, et tegeleda asjaoluga, et mehed puuduvad praegu täielikult juhtivatelt ametikohtadelt; on veendunud, et tasakaalustatud ja kaasava töökeskkonna säilitamiseks kõigil hierarhia tasanditel on oluline tagada, et ombudsman kajastaks paremini liidu kodanike mitmekesisust;

27. märgib, et ombudsman töötab selle nimel, et tagada oma töötajate füüsiline ja vaimne heaolu tööl, ning keskendub meeskonnavaimu tugevdamisele; märgib sellega seoses, et ombudsman korraldas

2024. aastal konfliktide lahendamise, tagasiside andmise ja saamise, puuete ja kaasamise ning esmaabi alaseid koolitusi, millest mõni oli kohustuslik; võtab teadmiseks, et ombudsman võttis 2004. aastal vastu vanemapuhkuse poliitika, mis koos 2021. aastal vastu võetud tööaja ja hübriidtööd käsitleva poliitikaga pakub paindlikku töökorraldust, mida töötajad kasutavad ja hindavad; märgib, et 2024. aastal ei hoiatanud Euroopa Parlamendi meditsiinitalitus ombudsmani ühestki läbipõlemisest tingitud pikaajalisest haigusest;

28. märgib küsimustiku põhjal rahuloluga, et 2024. aastal ei teatatud ühestki ahistamisjuhtumist; tunnustab ombudsmani pingutusi seksuaalsest ja psühholoogilisest ahistamisest vaba töökeskkonna tagamiseks, eelkõige teadlikkuse suurendamise ja koolituse kaudu; märgib lisaks, et ombudsman korraldas uuringu, milles keskenduti töötajate teadlikkusele eetilistest küsimustest, mis näitas töötajate suurt teadlikkust ombudsmani psühholoogilise ja seksuaalse ahistamise alasest poliitikast ja suunistest;

29. märgib, et ombudsman võttis 2024. aastal tööle 18 tasustatud praktikanti (sama arv, mis 2023. aastal), kellest üks valiti välja väga kiiduväärse puuetega inimestele mõeldud ombudsmani praktikaprogrammi raames; rõhutab taas, et praktika peaks olema tasustatud kooskõlas Euroopa Parlamendi 14. juuni 2023. aasta resolutsiooniga kvaliteetse praktika kohta liidus (2020/2005(INL)), milles nõutakse, et kõik praktikad liidus oleksid tasustatud; rõhutab, et tasustatud praktika on võrdsete võimaluste tagamiseks hädavajalik;

Eetikaraamistik ja läbipaistvus

30. väljendab heameelt ombudsmani jätkuvate jõupingutuste üle oma institutsiooni eetilise raamistiku tugevdamiseks ja sellest teadlikkuse suurendamiseks; märgib, et ombudsman korraldas hiljuti ametisse nimetatud usaldusnõunikele ja lepituskomitee liikmetele eetikaalased koolitused ning kõigile töötajatele kohustuslikud kohandatud koolitused konfliktide lahendamise kohta; märgib, et ombudsman töötas 2024. aastal välja ja võttis 2025. aastal vastu muudetud eetika- ja hea käitumise poliitika, et selgitada heakskiitmise ja lubade andmise töövooge ning kõrvaldada lüngad eetikaga seotud eeskirjade rakendamisel; tunneb heameelt selle üle, et kasutusele võeti IT-lahendus, mis võimaldab igal uurimisametnikul kinnitada huvide konflikti puudumist talle määratud juhtumite puhul; märgib lisaks, et kõigil ombudsmani töötajatel, sealhulgas juhttöötajatel palutakse igal aastal läbi vaadata oma abikaasa/partneri ametialase tegevuse deklaratsioonid ning oma huvide konfliktide deklaratsioonid;

31. märgib seoses ombudsmani eetikaraamistiku siseauditiga (aruanne 22/03), et kuuest esitatud soovitusest viis viidi ellu ja üks oli 2024. aasta lõpus pooleli; märgib sellega seoses, et ombudsman

moodustas distsiplinaarnõukogu ja võttis vastu pettustevastase poliitika, mida kohaldatakse ka lähetatud riiklike ekspertide, praktikantide ja välistöövõtjate suhtes, et veelgi tugevdada ombudsmani eetikaraamistikku;

32. märgib rahuloluga, et 2024. aastal ei teatatud ühestki huvide konflikti ega rikkumistest teatamise juhtumist;

33. võtab küsimustiku põhjal teadmiseks, et ombudsman ei ühinenud ametlikult liidu läbipaistvusregistriga (mis loodi Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni 20. mai 2021. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppega kohustusliku läbipaistvusregistri kohta) selle tagamiseks, et ombudsman saaks uurida ka võimalikke kaebusi läbipaistvusregistri sekretariaadi kohta; märgib siiski, et ombudsman on viinud oma tavad läbipaistvusregistri põhimõtetega kooskõlla, kontrollides, kas ombudsmani korraldatavatel üritustel või kohtumistel osalevad sõnavõtjad või kontaktisikud on selles registreeritud; väljendab heameelt ombudsmani poolt saavutatud suure läbipaistvuse üle, tänu sellele, et ombudsmani veebilehel avaldatakse teavet uurimiste, lähetuste (ja nendega seotud kulude), kohtumiste ja ürituste kohta, milles ta osaleb, ning kõrgema juhtkonna või kabinetiliikmete ombudsmani juurest lahkumise järgse kutsetegevusega tegelemise taotluste hindamisele;

Hooned

34. märgib, et ombudsmani hoonete ja nendega seotud kulude lõplik (pärast ümberpaigutamisi) eelarve suurenes ligikaudu 13,60 %, st 1 373 000 eurolt 2023. aastal 1 560 709 eurole 2024. aastal; märgib, et üürikulude assigneeringud suurenesid ligikaudu 7 %, st 866 100 eurolt 2023. aastal 926 620 eurole 2024. aastal; märgib, et mõlemal aastal oli maksete täitmise määr peaaegu 100 %;

35. võtab küsimustiku põhjal teadmiseks, et ombudsmani konkreetsete büroode tingimustes, millele eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutav institutsioon on varem tähelepanu juhtinud, ei tehtud muudatusi; märgib rahuloluga, et Strasbourgis asuv Haveli hoone on piiratud liikumisvõimega või muude puuetega isikutele täielikult ligipääsetav; toetab ombudsmani püüdlusi parandada ligipääsu Brüsselis üüritavatele ruumidele;

Digitaliseerimine, küberturvalisus ja andmekaitse

36. tunnustab ombudsmani selle eest, et ta viis 2024. aastal lõpule olulise projekti seoses oma ajalooarhiivide digiteerimisega, enne kui ta andis need üle Firenzes asuvale Euroopa Liidu Ajalooarhiivile; märgib rahuloluga, et ombudsmani arhiive säilitatakse nüüd tulevaste põlvede jaoks ja need on neile kättesaadavad;

37. väljendab heameelt positiivse mõju üle, mida avaldas masintõlke

kasutamine ombudsmani poolt, mis parandas ombudsmani veebisaidi ligipääsetavust, ühtlustas juhtumite jaotamist ja kiirendas kaebuste menetlemist, mille tulemusel vähenesid tõlkekulud (2022–2024) üle 65 % ja halduskoormus; julgustab ombudsmani jätkama tehisintellekti vahendite ja kasutusjuhtumite katsetamist ja hindamist, rakendades samal ajal ettevaatlikku lähenemisviisi seoses nende väljatöötamise ja kasutuselevõtuga; kutsub sellega seoses ombudsmani üles võtma arvesse keskpika perioodi mõju eelarvele, mis on seotud hoolduse, skaleeritavuse, töötajate oskuste ning võimaliku sõltuvusega digitaalsetest vahenditest ja teenuseosutajatest, ning tagama, et nende kasutuselevõtt jääb turvaliseks ja selle suhtes kohaldatakse asjakohast inimjärelevalvet;

38. võtab küsimustiku põhjal rahuloluga teadmiseks, et ombudsman on kehtestanud sisesuunised kolmandate isikute generatiivse tehisintellekti vahendite kasutamise kohta, mis peaksid tagama selguse ja suuna tehisintellekti vahendite ohutuks ja toimivaks lõimimiseks ombudsmani töövoogudesse; ootab tehisintellekti kasutamise kavandatud laiendamist ka väljaspoole tõlkimist, näiteks nn ombudsprudentsi integreerimiseks komisjoni suurde keelemudelisse ja selleks, et rakendada ajaloolist kohtupraktikat, mida saab kasutada edaspidistes uurimistes; julgustab ombudsmani jätkama tehisintellekti vahendite testimist ja kasutuselevõttu, kui need parandavad tõendatavalt juurdepääsetavust ja tõhusust; rõhutab siiski, et vaja on selget juhtimist, inimjärelevalvet, läbipaistvust kasutajate jaoks ja tugevaid andmekaitsemeetmeid, sealhulgas dokumenteeritud riskihindamisi ja automatiseeritud väljundite kvaliteedikontrolli, eelkõige juhul, kui tehisintellekt võib mõjutada juhtumite käsitlemist, jaotamist või välissuhtlust; kutsub ombudsmani üles tagama, et inimuurijad kontrolliksid kõiki tehisintellekti loodud õiguslikke seisukohti, ning seadma tehisintellektil põhinevate tõlgete asemel esikohale inimtõlke; nõuab lisaks aruandlust tehniliste meetmete kohta, mis on võetud algoritmilise kallutatuse kõrvaldamiseks ja ombudsmani järelduste objektiivsuse tagamiseks;

39. võtab küsimustiku põhjal rahuloluga teadmiseks, et 2024. aastal läbis üks töötaja intensiivse kahekuulise andmeteaduse ja tehisintellekti alase koolituse, et suurendada ombudsmani eksperditeadmisi selles valdkonnas, ning et see töötaja esindab nüüd ombudsmani tehisintellekti korrespondentide võrgustikus, mille Euroopa

Andmekaitseinspektor asutas pärast määruse (EL) 2024/1689[6] (tehisintellekti käsitlev määrus) jõustumist; võtab lisaks teadmiseks ombudsmani võetud kohustuse töötada kõigi oma töötajate jaoks välja koolitus tehisintellekti vahendite turvalise ja eetilise kasutamise kohta; märgib lisaks, et ombudsman korraldas kogu 2024. aasta jooksul iga kuu sihipärase kohustusliku koolituse, et suurendada töötajate teadlikkust ja oskusi küberturvalisuse parimate tavade valdkonnas; märgib rahuloluga, et ombudsman nõuab kõigilt oma töötajatelt korrapäraste küberturvalisuse koolituste läbimist; julgustab ombudsmani jätkama oma digiteerimisstrateegia väljatöötamist, tagades, et tehisintellekti vahendite kasutuselevõtt oleks jätkuvalt täielikult kooskõlas eetilise kasutamise, läbipaistvuse, andmekaitse, inimjärelevalve ja algoritmilise kallutatuse või väärkasutamise eest kaitsmise põhimõtetega;

40. rõhutab hangete tähtsust poliitiliste eesmärkide, näiteks keskkonna- ja sotsiaalmeetmete kava edendamise vahendina; kutsub ombudsmani üles tugevdama sotsiaalse vastutuse ja keskkonnasäästlikkuse strateegiliste kriteeriumide lisamist oma hankemenetlustesse;

41. märgib, et infotehnoloogia vallas tugineb ombudsman Euroopa Parlamendi taristule ja küberturvalisuse raamistikule ning teeb tihedat koostööd komisjoniga seoses liidu korporatiivvahendite (SYSPER, ABAC, MiPS ja ARES) integreerimise ja haldamisega ning IT-raamlepingute kasutamisega; tunnustab ombudsmani pikaajalist lähenemisviisi, mis seisneb nende kahe institutsiooni integreeritud süsteemide ja ressursside rakendamises, et optimeerida eelarve kasutamist ja tõhustada koordineerimist, näiteks digitaliseerimise valdkonnas; märgib, et põhitegevuse puhul säilitab ombudsman otsese kontrolli vahendite arendamise ja hooldamise üle Euroopa Parlamendi turvalises keskkonnas, tagades paindlikkuse, andmekaitse ja suurema küberturvalisuse; märgib, et ombudsman ei kogenud 2024. aastal ühtegi küberrünnet;

42. võtab küsimustiku põhjal teadmiseks, et 2024. aasta detsembris algatas andmekaitseinspektor andmesubjekti kaebuse alusel

---

6 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuni 2024. aasta määrus (EL) 2024/1689, millega nähakse ette tehisintellekti käsitlevad ühtlustatud õigusnormid ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 300/2008, (EL) nr 167/2013, (EL) nr 168/2013, (EL) 2018/858, (EL) 2018/1139 ja (EL) 2019/2144 ning direktiive 2014/90/EL, (EL) 2016/797 ja (EL) 2020/1828 (tehisintellekti käsitlev määrus) (ELT L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj).

ombudsmani vastu määruse (EL) 2018/1725[7] artikli 57 lõike 1 punkti e kohase menetluse; võtab teadmiseks, et pärast seda, kui ombudsman oli nõutud selgitused esitanud, lõpetas Euroopa Andmekaitseinspektor juhtumi 2025. aastal, jõudes järeldusele, et andmesubjekt oli saanud piisavalt teavet;

Keskkond ja kestlikkus

43. võtab aastaaruande ja küsimustiku põhjal teadmiseks, et ombudsman jätkas oma keskkonnajalajälje vähendamist eelkõige protsesside digitaliseerimise, üksikute printerite eemaldamise, olelusringi lõppu jõudnud keskseadmete asendamata jätmise ja peaaegu täieliku digitaalsetele väljaannetele ülemineku kaudu; väljendab heameelt ombudsmani jõupingutuste üle muuta üritused kestlikumaks, sealhulgas kasutades ruutkoode ja kohapealt hangitud toitlustamist ning rakendades toidujäätmete tekke vältimise meetmeid; märgib rahuloluga, et mõlemad hooned, kus on ombudsmani bürood, kasutavad 100 % taastuvatest energiaallikatest pärit elektrit, mida tarnitakse Euroopa Parlamendi lepingute alusel, ning et Euroopa Parlament hakkas 2024. aastal elektrit tootma päikesepaneelide paigaldamise teel oma Strasbourgi hoonetele, sealhulgas Haveli hoonele;

44. märgib, et kuna ombudsman üürib oma ruume Euroopa Parlamendilt, saab ta kasu Euroopa Parlamendi keskkonnajuhtimis- ja keskkonnaauditeerimissüsteemi EMAS raames toimuvast keskkonnajuhtimisest, sealhulgas sellistest meetmetest nagu talvel temperatuuri seadmine 19 °C juurde, jäätmete valikuline sortimine, 2024. aastal kasutusele võetud biojäätmete kogumine ning ühekordselt kasutatavate köögitarvete asendamine vastupidavate lauanõudega; väljendab heameelt selle üle, et ombudsman kohaldab keskkonnahoidlike riigihangete põhimõtteid nii oma lepingute kui ka teiste liidu institutsioonidega sõlmitud koostöölepingute kaudu;

45. väljendab heameelt selle üle, et ombudsman edendab jätkuvalt kestlikku liikuvust, makstes kestlike transpordiliikide kasutamise eest kindlasummalist toetust, mida 2024. aastal sai 67 % ombudsmani abikõlblikest töötajatest (palgaastmeni AST8/AD8), korraldades iga-aastaseid jalgrattahooldusüritusi ning tagades oma töötajate korrapärase osalemise institutsioonidevahelistes jalgrattasõidu ja kõndimisega seotud väljakutsetes; märgib, et autode parkimise võimalused on endiselt piiratud, samal ajal kui jalgrattataristu paraneb jätkuvalt;

---

[7] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj).

46. võtab rahuloluga teadmiseks ombudsmani pingutused reisimisega seotud heitkoguste vähendamiseks, edendades lähetuste alternatiivina süsteemselt videokonverentse ja digilahendusi ning julgustades lendamise asemel rongiga reisima; julgustab ombudsmani jätkama kestlikkuse kaalutluste lõimimist oma riskijuhtimis- ja teadlikkuse suurendamise meetmetesse kooskõlas oma 2024. aasta tegevuseesmärgiga edendada keskkonnahoidlikku ja sotsiaalset vastutust;

Institutsioonidevaheline koostöö

47. väljendab heameelt institutsioonidevahelise koostöö kaudu saavutatud finants- ja haldussäästu üle, eelkõige mitmesuguste teenustaseme kokkulepete üle, mille ombudsman sõlmis Euroopa Parlamendi ja komisjoniga, ning osalemise üle institutsioonidevahelistes hankemenetlustes; väljendab heameelt selle üle, et Euroopa Parlamendi ja ombudsmani koostöö küberturvalisuse valdkonnas vormistati ametlikult 2024. aasta oktoobris läbivaadatud institutsioonidevahelise kokkuleppe kaudu, millega antakse Euroopa Parlamendile raamistik ombudsmani tugeva küberturvalisuse toetamise jätkamiseks; rõhutab, et selline koostöö on oluline, et vältida struktuuride dubleerimist ja tagada liidu vahendite tõhus kasutamine; julgustab ombudsmani tagama, et kõigile töötajatele pakutakse korrapärast ja ajakohast küberturvalisuse koolitust, et säilitada kõrgetasemeline teadlikkus ja vastupanuvõime muutuvatele küberohtudele;

48. tunnustab ombudsmani hea koostöö eest Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) ja kontrollikojaga, mis 2024. aastal toimus ombudsmani, kontrollikoja liikmete ja OLAFi peadirektori vaheliste kohtumiste ja arvamuste vahetuse vormis; märgib, et ombudsman võttis sõna ka kontrollikoja konverentsil, kus käsitleti liidu vahendite tagasinõudmise läbipaistvust; märgib lisaks, et 2024. aastal tutvustas ombudsman peamiste uurimiste tulemusi Euroopa Parlamendi asjaomastele komisjonidele ning jätkas head koostööd riiklike ja piirkondlike ombudsmanidega päringumenetluse kaudu, mille puhul Euroopa ombudsmanide võrgustiku liikmed võivad esitada küsimusi liidu õiguse kohta, mis tekivad nende uurimiste käigus, ning millele ombudsman hangib ekspertide vastused liidu institutsioonidelt; märgib sellega seoses, et ombudsman korraldas 2024. aastal Euroopa ombudsmanide võrgustiku veebiseminari mitmesugustel teemadel, sealhulgas liidu rikkumisest teavitajate direktiivi rakendamise ja vaba liikumisega seotud küsimuste teemal;

49. võtab küsimustiku põhjal teadmiseks, et ombudsman ja Euroopa Andmekaitseinspektor teevad koostööd peamiselt sihtotstarbelisel ja mitteametlikul alusel, et vajaduse korral tegutseda koos kiirelt ja tõhusalt; märgib lisaks rahuloluga, et ombudsman ja Euroopa Andmekaitseinspektor on sõlminud vastastikuse mõistmise memorandumi, et reguleerida oma vastavaid pädevusi kaebuste

käsitlemisel ja vältida menetluste dubleerimist;

50. väljendab heameelt asjaolu üle, et ombudsman jätkas 2024. aastal olulistes uurimistes tihedat koostööd asjaomaste Euroopa Parlamendi komisjonidega (petitsioonikomisjon, kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon, inimõiguste allkomisjon) kas tutvustades oma tööd otse komisjonide koosolekutel või saates teavet komisjonide esimeestele; rõhutab, et ombudsmani strateegilised algatused ja uurimised on liidu halduse läbipaistvuse ja aruandekohustuse parandamisel üliolulised;

Kommunikatsioon

51. võtab küsimustiku põhjal teadmiseks, et kommunikatsiooni- ja edendustegevuse (väljaanded, ürituste korraldamine, digitaalne kommunikatsioon jne) kogueelarve vähenes umbes 38 % ehk 155 200 eurolt 2023. aastal 96 515 eurole 2024. aastal; rõhutab, et kuigi eelarveeraldised peavad olema strateegilised ja tulemustele suunatud, peaks ombudsman jätkuvalt keskenduma kodanike teavitamisele ombudsmani volitustest ja säilitama piisava kommunikatsioonisuutlikkuse, eelkõige kodanike jaoks, kes pöörduvad ombudsmani poole, et lahendada probleeme liidu tasandil; kutsub ombudsmani üles kaaluma säästetud vahendite ümberjaotamist, et tagada ombudsmanile vajalik nähtavus ja teavitustegevus;

52. tunnustab jõupingutusi, mida ombudsman on teinud läbipaistva teabe andmiseks ja andmete avaldamiseks (sealhulgas statistika töökoormuse kohta) informatiivses ja kasutajasõbralikus vormis ombudsmani veebisaidil; väljendab heameelt selle üle, et veebisaidil on avaldatud kõigi kaebustega seotud uurimiste ajakava, milles antakse teavet iga uurimise varasemate ja tulevaste vahe-eesmärkide kohta;

53. võtab küsimustiku ja aastaaruande põhjal teadmiseks, et 2024. aastal laiendas ombudsman oma teavitustegevust, avades kontod platvormidel Threads ja Bluesky, mitmekesistades nii oma kohalolekut sotsiaalmeedias; märgib, et ombudsman jätkas peamiste teemavaldkondade esiletõstmist spetsiaalsete sotsiaalmeediakampaaniate ja veebilugude kaudu, kusjuures 2024. aastal keskenduti teabevahetuses liidu institutsioonide eetikastandarditele; väljendab järelmeetmete aruande põhjal heameelt vastvalitud ombudsmani peamise strateegilise eesmärgi üle kodanikke võimestada, mis hõlmab sihipärast teavitustegevust selle tagamiseks, et ombudsmani vajavad kodanikud oleksid oma õigustest teadlikud ja kasutaksid ombudsmani teenuseid;

54. väljendab heameelt ombudsmani korrapärase uudiskirja EO Express üle, mis hoiab tellijaid kursis eri platvormidel toimuva edendustegevusega; rõhutab, et ombudsman osales mitmesugustel

liidu ja rahvusvaheliste organite korraldatud üritustel ning andis tihti meediaintervjuusid, et selgitada ombudsmani pädevusvaldkondi ja seda, milliseid kaebusi tal on võimalik käsitleda, ning teavitada kodanikke sellest, millal nad saavad ombudsmanilt abi taotleda;

55. võtab küsimustiku põhjal rahuloluga teadmiseks, et ombudsmani veebisait on kavandatud nii, et see vastaks liidu ligipääsetavusstandarditele ja -suunistele ning pakuks kasutajatele mitmesuguste eri ligipääsetavuselementidega kaasavat ja tõketeta veebikeskkonda; märgib, et 2025. aastal tehtud ombudsmani veebisaidi ligipääsetavuse ja kasutatavuse auditi kohaselt oli keskmine vastavusmäär peaaegu 90 %; julgustab ombudsmani jätkama selles küsimuses korrapäraste auditite tegemist;

56. väljendab heameelt meediatähelepanu püsiva taseme üle: 2024. aastal viidati ombudsmani tööle umbkaudu 5 000 artiklis; märgib, et ombudsman mõõdab üldsuse kaasamist peamiselt sotsiaalmeedia kasvu ja veebisaitide liikluse kaudu, sealjuures suurenes jälgijate arv aasta jooksul stabiilselt; märgib, et ombudsmani Instagrami, LinkedIni ja X-i kontod said kokku juurde 9 186 jälgijat, mis ületas 2024. aastal sotsiaalmeediategevusele, samuti ombudsmani veebisaidi üksikkülastajate arvule kehtestatud eesmärgid; rõhutab, kui oluline on jätkata välissuhtluse prioriteediks seadmist, et suurendada üldsuse teadlikkust ombudsmani volitustest ja tema poolt liidu kodanikele pakutavatest teenustest.